

17. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

EU - hrobař českého leasingu

Ti z nás, kteří mají uzavřenou leasingovou smlouvu za starých podmínek, si mohou mnout ruce. Na ně se novela zákona o dani z přidané hodnoty nevztahuje. Ti další, kteří si naopak chtějí koupit vůz a hledají nejvhodnější zdroj financování, by se měli zaměřit spíše na jiné produkty než finanční leasing.

Proč? Některé z kladů leasingu smetla ze stolu novela zákona o DPH, čímž relativně zlevnila úvěrové financování. Co se tedy vlastně změnilo a jaký dopad má novela zákona o DPH na klienty leasingových společností? V první řadě je třeba se zaměřit na to, z čeho se leasingová splátka skládá. Pro klienta-občana je samozřejmě rozhodující veličinou pouze částka, kterou musí každý měsíc poukazovat leasingové společnosti jako nájemné. Bez menšího rozkladu pravidelného nájemného není ovšem možné pochopit dopad novely DPH na konečnou cenu leasingu.

Cena automobilu hrazená koncovým zákazníkem je tvořena z prodejní ceny (vstupní cena) automobilu (rozhoduje o ní dealer, popřípadě výrobce) a k této vstupní ceně je prodejce (všichni jsou plátcí DPH) povinen přirazit příslušnou sazbu daně z přidané hodnoty.

Součet těchto dvou hodnot znamená pro konečného spotřebitele cenu vozu. Zaplacení daně z přidané hodnoty ze vstupní hodnoty vozidla se nevyhne ani nájemce v případě, že uzavře s leasingovou společností smlouvu o finančním pronájmu. Na rozdíl od kupujícího ovšem nájemce hradí DPH postupně v jednotlivých splátkách. U koupě za hotové je základní sazba DPH jedinou (byť podstatnou) nepřímou daní, kterou kupující v okamžiku koupě zaplatí.

U finančního leasingu do hry vstupuje další proměnná, která celou situaci mírně komplikuje. Pokud by leasingové společnosti poskytovaly svoje služby zadarmo, pak by nájemce ve splátkách platil pouze alikvotní podíl z ceny vozu zatížený dvaadvacetiprocentní daní z přidané hodnoty. To bychom ovšem museli žít v jiné době; dnes si leasingové společnosti samozřejmě za svoje služby nechávají zaplatit. Do splátek se tedy ještě promítá alikvotně rozdělená marže z finanční služby leasingové společnosti, která je zatížena také daní z přidané hodnoty. Podívejme se nejdříve na rozbor nájemného za legislativních podmínek před poslední novelou daně z přidané hodnoty.

Předpokládejme, že si občan bere na leasing automobil za 720.000 Kč bez DPH. Pro zjednodušení uvažujme, že jde o leasing s nulovou akontací. Další parametry pak nabízí tabulka:

Cena vozidla bez DPH: 720.000 Kč			
Cena vozidla včetně DPH	878.400 Kč	DPH z předmětu leasingu (22%)	158.400 Kč
Alikvotní podíl ceny předmětu leasingu ve splátce	$720.000/36 = 20\,000$ Kč	Trvání leasingu	36 měsíců
Alikvotní podíl finanční marže ve splátce	$108.000/36 = 3\,000$ Kč	Marže leasingové společnosti	108.000 Kč
DPH vztahující se k finanční marži v každé splátce	$3000 \cdot 0,05 = 150$	DPH z předmětu leasingu v každé splátce	$20.000 \cdot 0,22 = 4\,400$ Kč

Výše měsíční splátky	$20.000 + 3.000 + 4400 + 150 = 27.550 \text{ Kč}$
-----------------------------	---

Zdroj: výpočty autora

Za těchto podmínek tedy ovlivňovala daň z přidané hodnoty cenu občanského leasingu před přijetím poslední novely DPH. Novela DPH ovšem nepřinesla pouze přesun zdanění finanční marže ze sazby snížené do základní, ale na druhé straně také snížila zdanění vlastního předmětu leasingu z 22 do 19 procent. Snížení sazby DPH by samozřejmě mohlo vést ke snížení konečné ceny předmětu leasingu. Představme si tedy situaci, kdy prodejce stoprocentně promítl nižší DPH do ceny a snížil ji. Zároveň v modelové situaci zohledníme přesun finanční marže ze sazby snížené do sazby základní.

Cena vozidla bez DPH: 720.000 Kč			
Cena vozidla včetně DPH	856.800 Kč	DPH z předmětu leasingu (19%)	136.800 Kč
Alikvotní podíl ceny předmětu leasingu ve splátce	$720.000/36 = 20\,000 \text{ Kč}$	Trvání leasingu	36 měsíců
Alikvotní podíl finanční marže ve splátce	$108.000/36 = 3\,000 \text{ Kč}$	Marže leasingové společnosti	108.000 Kč
DPH vztahující se k finanční marži v každé splátce	$3000 \cdot 0,19 = 570 \text{ Kč}$	DPH z předmětu leasingu v každé splátce	$20.000 \cdot 0,19 = 3\,800 \text{ Kč}$
Výše měsíční splátky	$20.000 + 3.000 + 3.800 + 570 = 27.370 \text{ Kč}$		

Zdroj: výpočty autora

Paradoxně došlo k poklesu výše pravidelné leasingové splátky, kterou musí nájemce leasingové společnosti hradit. Z toho lze vyvodit jednoduchý závěr: Pokles základní sazby vztahující se k ceně předmětu leasingu měl silnější vliv než přesun zdanění leasingu ze sazby snížené do základní. Je to logické, neboť podíl vstupní ceny předmětu leasingu hraje v nájemném podstatnou roli. Na druhé straně ovšem nemůžeme přehlédnout, že klient platí DPH z finanční marže ve výši 570 Kč měsíčně oproti 150 Kč v prvním případě. Svoji roli tedy sehrál absolutní pokles ceny vozu.

Praxe ovšem samozřejmě není tak růžová a prodejci aut absolutně nepromítli pokles DPH do prodejních cen. Předpokládejme, že náš dealer nechal konečné ceny na stejné úrovni jako před přijetím novely.

Cena vozidla bez DPH: 738.151 Kč			
Cena vozidla včetně DPH	878.400 Kč	DPH z předmětu leasingu (19%)	140.249 Kč
Alikvotní podíl ceny předmětu leasingu ve splátce	$738.151/36 = 20\,504 \text{ Kč}$	Trvání leasingu	36 měsíců
Alikvotní podíl finanční marže ve splátce	$108.000/36 = 3\,000 \text{ Kč}$	Marže leasingové společnosti	108.000 Kč
DPH vztahující se k finanční marži v každé splátce	$3000 \cdot 0,19 = 570 \text{ Kč}$	DPH z předmětu leasingu v každé splátce	$20.504 \cdot 0,19 = 3\,896 \text{ Kč}$
Výše měsíční splátky	$20.504 + 3.000 + 3.896 + 570 = 27.970 \text{ Kč}$		

Pozn: Přestože se změnila vstupní cena vozidla, tak její změna není natolik výrazná, aby se musela měnit marže leasingové společnosti.

Zdroj: výpočty autora

Tento případ jednoznačně demonstruje fakt, že novelou DPH dochází ke zdražení leasingové formy financování v porovnání se splátkovým prodejem nebo klasickým úvěrovým financováním. Prodejci automobilů zatím příliš ochotně na pokles základní sazby daně z přidané hodnoty nereagují a ceny automobilů absolutně nesnižují. I kdyby tak ovšem učinili a nabídli klientovi nižší měsíční splátky než před novelou, pak by šlo skutečně pouze o efekt způsobený poklesem ceny předmětu leasingu. Fakt, že finanční leasing na novelu DPH v porovnání s ostatními formami financování doplatil, zůstane nezměněn.

Leasingové společnosti mění kabát a začínají půjčovat peníze na koupi vozidla. Je logické, že se všichni snažíme chovat ekonomicky a platit za stejnou službu co možná nejméně. Novela DPH a s ní související zdražení leasingu by mohla vehnat většinu klientů do spárů bank, které se netají tím, že spotřebitelské úvěry jsou velmi zajímavým trhem s výnosnými maržemi a nízkou delikvencí.

Hned několik leasingových společností přišlo s nabídkou ryze úvěrového financování, kdy klient přímo u dealera podepíše úvěrovou smlouvu a s vyhlédnutým vozidlem odjede. Na rozdíl od leasingu samozřejmě dochází ihned k přechodu vlastnického práva na klienta podobně jako u bankovního úvěru. Požadavky na bonitu klienta jsou poměrně nízké a je tedy otázkou, zda vstup do EU nebude hrobařem finančního leasingu – tedy alespoň toho občanského.

Zdroj: Fincentrum